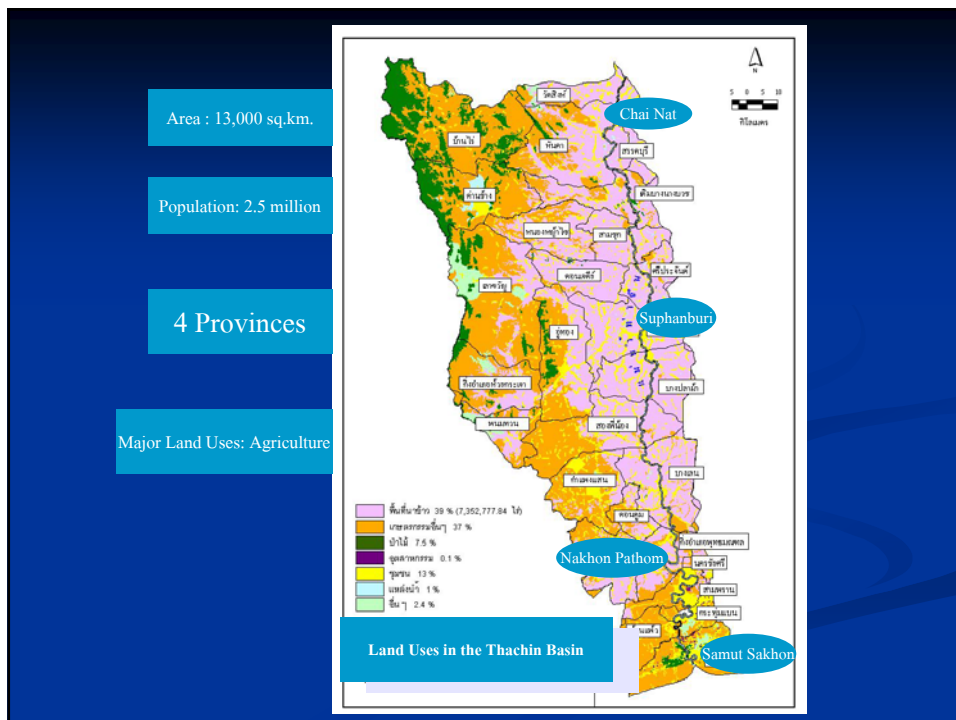
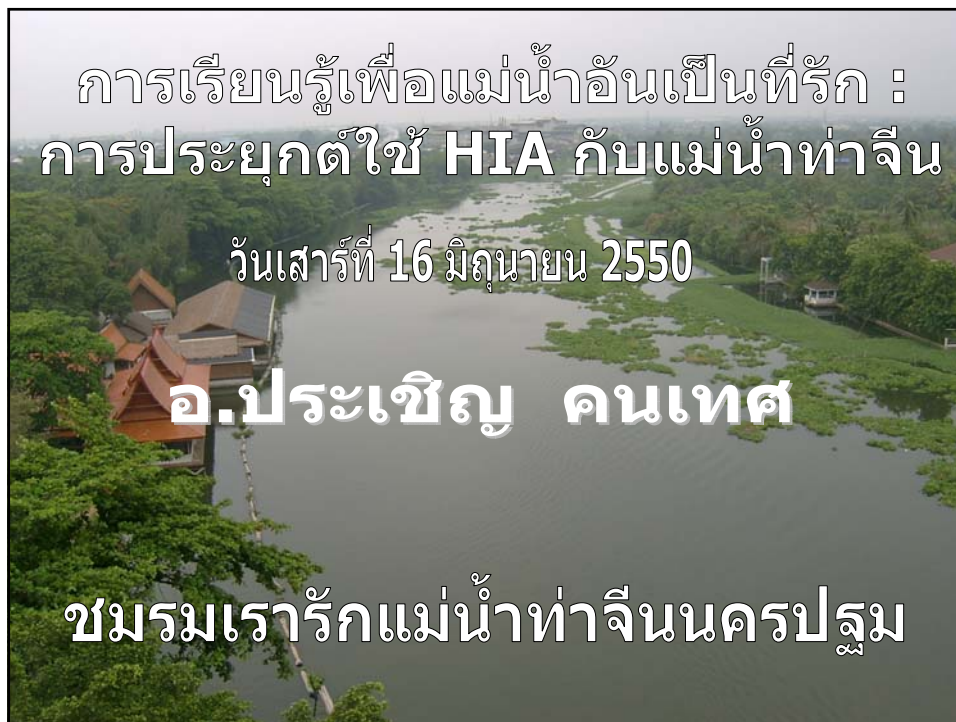

นครปฐมเป็นเมืองเกษตรกรรม มีทั้งการทำนา ทำสวน
ผลไม้ ไม้ดอกไม้ประดับ เช่น ส้มโอ องุ่น ชมพู มะม่วง
ฝรั่ง มะพร้าวน้ำหอม สวนกล้วยไม้ ซึ่ง เป็นที่รู้จักของคน
ทั่วไปในอดีตและปัจจุบัน

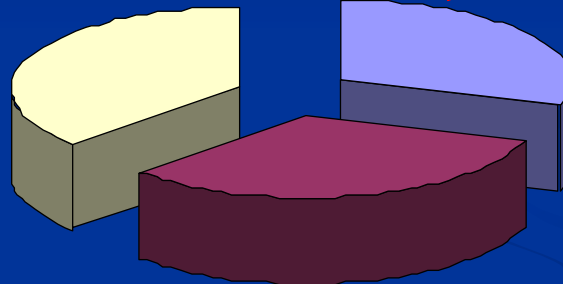
จังหวัดนครปฐมเป็นดินแดนเจริญรุ่งเรือง เรียกว่า เมืองนคร
ชัยศรี โบราณเป็นเมืองในสมัยทวารวดี ราวพุทธศตวรรษที่ 11 จนถึง
พุทธศตวรรษที่ 17 เป็นนครรัฐที่รุ่งเรืองที่สุดในลุ่มน้ำเจ้าพระยา
ระหว่างพุทธศตวรรษที่ 12 — 16

Waste Water Sources to Tha Chin River

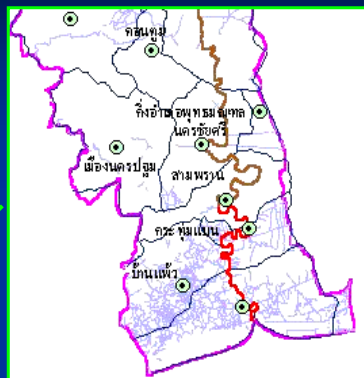
Agriculture 37 %
(Swine Farm 23 % Other 14 %)

Communities 30 %

Industries 33 %

Water Quality Situation in the Lower Thachin River

DO < 2 mg/l

BOD > 2 mg/l

แม่น้ำทำเงินช่วงนครปฐมประสบปัญหาหนักยิ่งขึ้น เนื่องจาก
ผักตบชวาแพร่ระบาดหนาแน่นมาก จนแสงแดดไม่สามารถส่องถึง
ได้ การคมนาคมทางน้ำต้องยุติลงโดยสิ้นเชิง

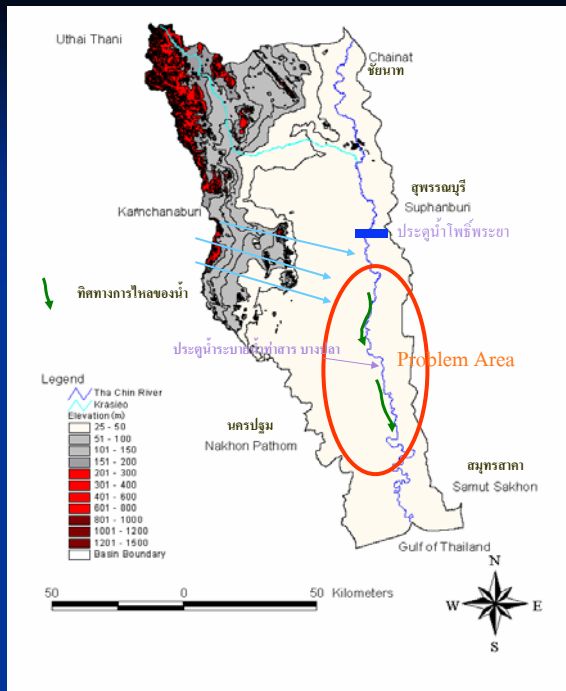
ชมรมเรารักแม่น้ำทำเงินนครปฐม

มีคำขวัญว่า

“ร่อยไรรักพิทักษ์ทำเงิน”

Critical Waste Water Problem in 2000

Physical Characteristics of the river

Fish Died During the Critical Situations

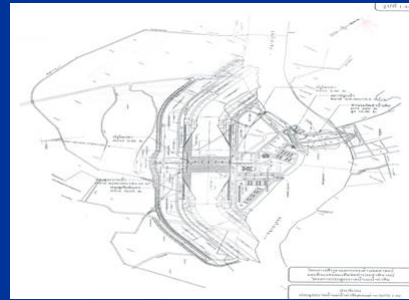
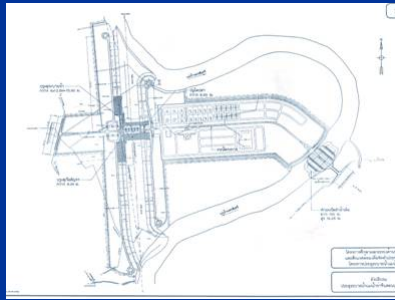
พ.ศ. 2544 ชมรมเรารักแม่น้ำท่าจีนนครปฐมได้เสนอตัวเข้าร่วมกิจกรรมกับสำนักงานปฏิรูประบบสุขภาพแห่งชาติ โดยการนำเอาร่างพระราชบัญญัติสุขภาพแห่งชาติมารับฟังความคิดเห็น จากหน่วยงานองค์กร ภาคี และประชาคมต่างๆ ในจังหวัดนครปฐม

การประยุกต์ใช้การประเมินผลกระทบทางสุขภาพของ
ชมรมเรารักแม่น้ำท่าจีนนครปฐม เพื่อสร้างนโยบายสาธารณะ
เพื่อสุขภาพ:

1. กรณีการสร้างประตูระบายน้ำที่แม่น้ำท่าจีน
2. กรณีประตูระบายน้ำท่าจีนและการจัดการน้ำ

องค์การบริหารส่วนตำบลบางระกำ

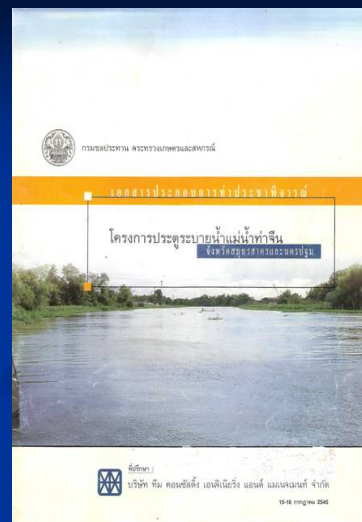
กรณีการสร้างประตูระบายน้ำที่แม่น้ำท่าจีน

1.screening

ปีพ.ศ. 2545 กรมชลประทานเสนอ
โครงการสร้างประตูระบายน้ำกั้นแม่น้ำท่าจีน
2 ประตู คือตำบลบางระกำ อำเภอบางเลน
จังหวัดนครปฐม และตำบลท่าทราย อำเภอ
เมือง จังหวัดสมุทรสาคร

เอกสารประกอบการทำประชา
พิจารณาโครงการประตูระบายน้ำแม่น้ำท่าจีน
จังหวัดสมุทรสาครและนครปฐม จัดทำโดย
บริษัท ทีม คอนซัลติ้ง เอนจิเนียริ่ง แอนด์
แมนเนจเม้นท์ จำกัด

2. Public scoping

- ประเด็นสำคัญที่เป็นข้อกังวลมากที่สุดที่จะเกิดผลกระทบจากการสร้างประตุน้ำตามโครงการนี้คือ “ปัญหาน้ำเน่าเสียอย่างรุนแรง จนส่งผลกระทบต่อคุณภาพชีวิตของคนในลุ่มน้ำท่าจีน จังหวัดนครปฐมและจังหวัดสมุทรสาครอย่างแน่นอน
- คณะผู้บริหารชมรม แคนน้ำเครือข่ายและผู้นำชุมชนไปศึกษาดูงาน ที่จังหวัดละโว้ ซึ่งสร้างประตุน้ำในลักษณะเดียวกัน แต่สร้างใช้ประโยชน์ไม่ได้ กลับสร้างปัญหาหลังก่อสร้างอีกมากมาย
- ชมรมเรารักแม่น้ำท่าจีนนครปฐม ได้ตกลงร่วมกันที่จะยกประเด็นวิถีชีวิตของคนลุ่มน้ำท่าจีนนครปฐม สมุทรสาคร จะเปลี่ยนไป ทศนียภาพ และระบบนิเวศน์จะถูกทำลาย

3. Assessing

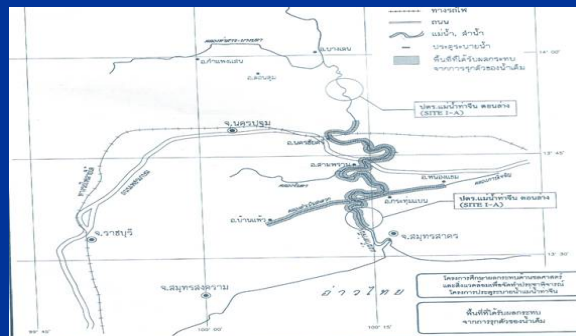
- แบ่งหน้าที่ค้นหาข้อมูลทางลับ การจัดทำเอกสารเผยแพร่ข้อเท็จจริง
- การเตรียมการจัดประชุมฉันทน์
- ผู้มีส่วนได้เสียในพื้นที่สำคัญที่ตำบลบางระกำ และตำบลลาดเลน การวางแผนการส่งข่าวสารข้อมูลสู่ชุมชนเป้าหมาย และการประชุมประสานงาน ร่วมกับชาวสมุทรสาคร
- รวมถึงการวางแผนจัดประชาพิจารณ์ขึ้นเองในจังหวัดนครปฐม

4. Public Review

วันที่ 21 พฤษภาคม 2545 ชมรมเรารักแม่น้ำท่าจีนนครปฐมได้จัดประชุมครั้งใหญ่ ณ หอประชุมใหญ่จังหวัดนครปฐม เพื่อเปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ผู้ที่เกี่ยวข้องในพื้นที่จังหวัดนครปฐม ได้แสดงข้อมูลข้อเท็จจริง ข้อคิดเห็น ทั้งเรื่องในการดำเนินการและข้อห่วงใย ประเด็นที่ใช้ในการจัดประชุมคือ “ผลดีผลเสีย การสร้างประตูระบายน้ำท่าจีน” มีผู้เข้าร่วมประชุม 4000 คน

การสร้างประตูระบายน้ำท่าจีน จะทำให้เกิดผลกระทบทางตรงต่ออาชีพและการดำรงชีพ ความน่าเสียจากน้ำเน่าส่งกลิ่นเหม็น กระทบสุขภาพทั้งทางกายและจิตใจของผู้อาศัยใกล้ริมน้ำ ผลกระทบระยะยาวสารพิษที่สะสมอยู่ในแม่น้ำท่าจีนจะส่งผลในระบบนิเวศน์ของท่าจีนและผู้คนเจ็บป่วยได้ นอกจากนี้ยังพบข้อบกพร่องจะทำให้เกิดบ่อกักน้ำเสียที่ใหญ่ที่สุดในโลก ความยาว 90 กิโลเมตร

นอกจากนี้ชมรมฯ ยังได้จัดทำเอกสารแจกประชาชน เพื่อให้ประชาชน
ทราบข้อเท็จจริง 3 ชุด ดังนี้

- ❖ บางปะกงสะอื้น
- ❖ ชะตากรรมของแม่น้ำท่าจีน
- ❖ แสดงการณ์ของชมรมฯ

5. Influencing

วันที่ 15 กรกฎาคม 2545 กรมชลประทานได้จัดเวทีประชา
พิจารณาเพื่อรับฟังความคิดเห็นของสาธารณะ ต่อร่างรายงานที่จัดทำขึ้น
ระหว่าง ร่างของชมรมเรารักแม่น้ำท่าจีนนครปฐมและสมุทรสาคร กับร่าง
ข้อมูลของฝ่ายกรมชลประทาน ณ หอประชุมพุทธมณฑล จังหวัด
นครปฐม

ข้อสรุปที่ได้จากการจัดประชาพิจารณ์ครั้งนี้ คือ ไม่ควรให้มีการสร้างประตุน้ำ เพราะก่อให้เกิดผลกระทบมากมาย และได้เสนอข้อสรุปนี้ต่อรัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

Outcomes of the HIA process

กรณีศึกษาเรื่องนี้ แสดงให้เห็นว่า ชุมชน สามารถที่จะเรียนรู้และมีผลต่อการตัดสินใจของรัฐบาล

กรณีศึกษาที่ 2

นโยบายสาธารณะด้านการจัดการน้ำ
กรณี อบต. บางระกำ

ตำบลบางระกำ จังหวัดนครปฐม

แม่น้ำท่าจีนไหลผ่านตำบลบางระกำ แบ่งตำบลออกเป็นสองฝั่ง
คือฝั่งตะวันตก และฝั่งตะวันออก พื้นที่ส่วนใหญ่เป็นพื้นที่สีเขียวมีความ
อุดมสมบูรณ์

เมื่อปี พ.ศ.2542 คลองศวิตชาติ เกิดปัญหาน้ำในคลอง
เน่าเสีย ผักตบชวา และหญ้าต่าง ๆ ขึ้นเต็มคลอง ผู้ที่อยู่อาศัย
ไม่สามารถใช้น้ำในการอุปโภค หรือการเลี้ยงปลาได้ และบาง
ช่วงไม่สามารถใช้ในการเกษตรได้

ชุมชนที่อาศัยอยู่ริมคลองและผู้ใหญ่สมชาย ชื่นอินทร์งามได้มาพูดคุยกันถึงสถานะของสิ่งแวดล้อมรอบ ๆ ตัว โดยเฉพาะปัญหาเรื่องคุณภาพน้ำที่มีผลต่อการดำรงชีวิต การพูดคุย โดยชาวบ้านส่วนใหญ่ได้ข้อสรุปว่าจะต้องเริ่มช่วยเหลือตนเองก่อน ถ้ารองบประมาณจากทางราชการเพื่อแก้ไขปัญหาคงจะไม่ทันจึงร่วมกันวางแผนแก้ไขปัญห

ระยะที่ 1

ชาวบ้านจะแก้ปัญหาเฉพาะหน้าโดยช่วยกันเก็บผักตบชวาและสิ่งปฏิกูลต่าง ๆ ขึ้นจากคลองให้หมด โดยดำเนินการเมื่อวันที่ 5 ธันวาคม พ.ศ.2542

ระยะที่ 2

การวางแผนดำเนินการระยะยาว โดยจัดตั้งชมรมเร้ารักคลอง สวิตชาติขึ้น เพื่อวัตถุประสงค์ ให้มีกลไกในการอนุรักษ์ดูแลคลอง โดยเริ่มต้น **ชาวบ้านร่วมบริจาคเงินครัวเรือนละ 200 บาท** เพื่อใช้ในการดำเนินงาน โดยการจ้างผู้ดูแลคลอง ซึ่งผู้ดูแลจะต้องเป็นชาวบ้านที่อาศัยในคลองสวิตชาติ

และมีข้อตกลงร่วมกันว่าห้ามใช้สารเคมีกำจัดผักตบชวา และหญ้าต่าง ๆ โดยให้ชาวบ้านเป็นผู้ร่วมกันตรวจสอบ

ระยะที่ 3

เป็นระยะที่เพื่อความยั่งยืนของคูคลอง โดยระยะนี้คือการ
ส่งเสริมและประชาสัมพันธ์ให้ชุมชนงดใช้สารเคมี ไม่ทิ้งขยะมูล
ฝอยลงในคลองและส่งเสริมให้เกษตรกรหันมาใช้สารชีวภาพแทน
การใช้สารเคมี เพราะปัญหาน้ำเน่าเสียส่วนหนึ่ง เกิดจากที่
เกษตรกรใช้สารเคมี

แม้จะมีอุปสรรคบ้าง แนวคิด "แบบคลองศิวิชาติ" ก็
เกิดผลที่ดีตามมาอีก 9 คู คลอง

เครือข่าย — คลองสวีตชาติ ได้ขยายความสำเร็จด้วยกระบวนการมีส่วนร่วมไปยังคู-คลองอื่น ๆ ทั้งตำบลบางระกำทั้งหมด 26 คู — คลอง กำหนดสมชาย ชื่นอินทร์งามได้ประชุมเครือข่ายทั้งหมดเรียนเครือข่ายใหม่ ว่า **“ชมรมเรารักคู — คลองตำบลบางระกำ”** โดยมีองค์การบริหารส่วนตำบล บางระกำจัดสรรงบประมาณมาให้ทุกคู คลอง เพื่อดูแลรักษาพัฒนาให้คลองมีสภาพที่เอื้อให้มีคุณภาพน้ำที่ดี

“ชมรมเรารักคู — คลอง ตำบลบางระกำ” เป็นรูปแบบที่ชาวบางระกำได้ใช้เรื่องสุขภาพของคู — คลองมาเป็นประเด็นพูดคุยว่าจะร่วมกันทำอย่างไรให้คู — คลองกลับมามีน้ำใสสะอาด สร้างความร่วมมือร่วมกันเกิดเป็นความรู้ในระดับท้องถิ่นตำบลบางระกำ และร่วมกันกำหนดให้เป็นนโยบายสาธารณะของตำบลบางระกำที่จะช่วยกันให้ทุกคู — คลองเป็น **“คลองสวย น้ำใส เหมือนน้ำใจของชาวบางระกำ”** กำหนดไว้ในแผนงานและโครงการขององค์การบริหารส่วนตำบลบางระกำ

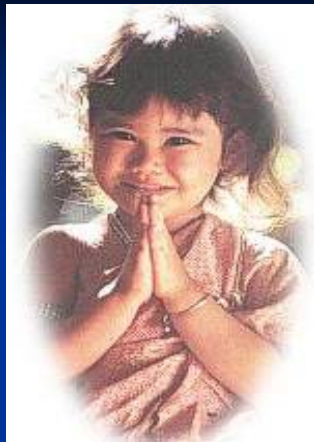
นอกจากนี้องค์การบริหารส่วนตำบลบางระกำได้กำหนดเป็นนโยบายสาธารณะของตำบลให้พื้นที่ตำบลบางระกำเป็นพื้นที่เกษตรอินทรีย์ลดการใช้สารเคมีหันมาใช้ปุ๋ยอินทรีย์ และสารชีวภาพ มีโรงงานผลิตปุ๋ยอินทรีย์ผลิตปุ๋ยดีต่อสิ่งแวดล้อมลดสารพิษลงดู — คลอง และแม่น้ำทำเงิน

The last words from the people of Tha Chin River

“We believe that if the good opportunity of learning process is opened to local community, the healthy river as well as the well-being of the community will be ensured”

สวัสดีค่ะ